

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Механіко-машинобудівний факультет
Кафедра технологій машинобудування та матеріалознавства

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
кваліфікаційної роботи ступеню магістра

студента Самойленко Сергій Миколайович

академічної групи 131М-22Н-1 ММФ

спеціальності 131 Прикладна механіка

за **освітньо-науковою програмою** «Наскрізний інжиніринг
машинобудівного виробництва»

на тему: «Аналіз та корекція фрезерувальних операцій при механічній
обробці деталі «Корпус замка» з використанням САМ систем»

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від
30.05.2024 за № 382-с

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	Дербаба В.А.			
розділів:				
Аналітичний	Дербаба В.А.			
Технологічний	Дербаба В.А.			
Спеціальний	Дербаба В.А.			
Науково- дослідницький	Дербаба В.А.			
Рецензент	Кравченко Ю.Г.			
Нормоконтролер	Дербаба В.А.			

ЗМІСТ

Вступ	4
1 Аналітичний розділ	
1.1 Характеристика об'єкта виробництва	6
1.2 Оцінка технологічності деталі	8
2. Технологічний розділ	10
2.1 Визначення типу виробництва і форма його організації	10
2.2 Вибір і обґрунтування способу отримання заготовки	12
2.3 Вибір технологічних баз деталі Корпус.....	14
2.4 Розробка маршруту обробки деталей	16
2.5 Визначення припусків на обробку та розмірів заготовки	18
2.6 Вибір технологічного обладнання	20
2.7 Визначення режимів різання та різального інструменту.....	24
3 Спеціальний розділ	30
3.1 Аналіз вихідних даних.....	30
3.2 Вибір та обґрунтування верстатного пристосування.....	36
3.3 Оцінка точності пристосування.....	39
3.4 Вибір засобів технічного контролю.....	43
4. Науково-дослідний розділ	47
4.1 Адитивні технології в машинобудуванні.....	47
4.2 Модуль PowerMill Additive.....	49
4.3 Методика та етапи роботи с модулем PowerMill Additive	56
4.4 Порівняння адитивної та ливарної технології.....	58
Загальні висновки	62
Перелік посилань	63

ВСТУП

В умовах ринкової економіки і активної конкуренції особливої гостроти для машинобудівних заводів набуває проблема регулярного оновлення продукції, випуску нових модифікацій уже розроблених виробів з тим, щоб задовольнити запити максимального числа споживачів. Перш ніж випустити нову конкурентоспроможну продукцію, необхідно провести більшу роботу зі збору, накопичення та оперативної обробки інформації. Переробка великих обсягів інформації в даний час неможлива без використання ЕОМ. Створення нової техніки в машинобудуванні відбувається в такий послідовності: на основі аналізу продукції, що випускається проектується нова, володіє більш високими естетичними, експлуатаційними або іншими властивостями, потім виробляються інженерні розрахунки і моделювання, технологічна підготовка виробництва, виготовлення і збут виробу. При цьому ми отримуємо замкнутий цикл, так як проектування нового виробу виконується на базі аналізу ринку і даних про ефективність, надійність і збуті моделей, що випускаються. Область застосування систем автоматизованого проектування (САПР) охоплює сьогодні найрізноманітніші види діяльності людини - від розстановки меблів в квартирі до проектування і виготовлення інтегральних мікросхем і сучасної космічної техніки. Кожна категорія завдань технічного креслення пред'являє до цих продуктів свої вимоги, однак найбільше поширення вони отримали в машинобудуванні та архітектури. Використання САПР дозволяє членам проектних груп одночасно працювати над виробом з різних сторін: вирішувати завдання стильового дизайну, проектування зовнішнього вигляду виробу і паралельної по агрегатного розробки виробу. Новий виріб створюється в конструкторському підрозділі, яке є центральною ланкою комп'ютеризації підприємства.

Одночасно групою фахівців різних профілів, які працюють над випуском нового виробу, виконуються всі етапи розробки деталей, вузлів і зборок, їх технологічна опрацювання (Concurrent engineering). Виріб починають виготовляти ще до того, як буде завершено випуск всієї документації, що призводить до значного скорочення термінів і підвищує якість проектування. Полегшується автоматизоване управління проектами та підприємством на базі електронного доку-

ментообігу. Будь-які через трансформаційних змін в будь-якому елементі виробу негайно стають доступними як для окремих конструкторів і технологів, так і для цілих відділів і організацій на всіх етапах створення виробу - завдяки використанню єдиної бази даних. Таким чином, САПР скорочує час і трудовитрати на проектування виробу. Для випуску конкурентоспроможної продукції, що відповідає світовим стандартам, необхідно забезпечити використання єдиної інтегрованої бази даних. Інтеграція конструкторських і технологічних робіт, програмного забезпечення для документообігу дозволяє користувачам управляти всіма типами інформації про продукт і проект від зміни замовлень до контролю якості та ведення справ з обслуговування клієнтів. Така організація праці особливо ефективна в умовах багато-номенклатурних виробництва і в тих випадках, коли пред'являються підвищені вимоги до оперативності та якості функціонування виробництва. САПР в машинобудуванні використовується для проведення конструкторських, технологічних робіт, в тому числі робіт з технологічної підготовки виробництва. За допомогою САПР виконується розробка креслень, проводиться тривимірне моделювання виробу та процесу складання, проектується допоміжне оснащення, наприклад штампи і прес-форми, складається технологічна документація і керуючі програми (УП) для верстатів з числовим програмним управлінням (ЧПУ), ведеться архів. Сучасні САПР застосовуються для наскрізного автоматизованого проектування, технологічної підготовки, аналізу і виготовлення виробів в машинобудуванні, для електронного управління технічною документацією.

Застосування САПР з автоматизованою системою управління підприємством дозволяє створити єдиний інформаційний комплекс, який дозволяє: - скоротити в 1,5-2 рази цикл створення виробу;

- знизити матеріаломісткість виробу на 20-25%;
- зменшити витрати на виробництво на 15-20%;
- підвищити якість виробу і конкурентоспроможність підприємства.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Створення нової продукції, і особливо ливарних деталей, - найбільш трудомістка і дорога частина технологічного процесу. У стандартному виробництві для нової ітерації виробу часто потрібно і нова ливарна оснастка, оскільки модернізувати існуючу або занадто витратно, або неможливо.

Адитивні технології не дарма називають революційними: вони дозволили скоротити терміни виготовлення виробів для досвідченого виробництва в рази і навіть десятки разів. Наприклад, прототип блоку циліндрів автомобільного двигуна можна надрукувати на 3D-принтері всього за два тижні, тоді як його виробництво традиційними методами займає півроку. 3D-друк не тільки економить час, а й дозволяє виростити моделі і форми будь-якої складності. У лиття в цьому сенсі можливості обмежені. Коли мова йде про точність деталі, застосування 3D-друку також не має собі рівних.

Завдання на дипломний проект виконано в повному обсязі:

Розроблено операційні технологічні процеси механічної обробки заданих деталей на основі застосування прогресивного технологічного обладнання:

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. ДСТУ 8833:2019. Національний стандарт України виливки із сірого чавуну з пластинчастим графітом. http://online.budstandart.com/ru/catalog/doc-page?id_doc=82147.
2. ДСТУ 8981:2020 Виливки з металів та сплавів. Допуски розмірів, маси та припуски на механічне оброблення. ДСТУ (Державний Стандарт України).
3. Технічне креслення. Розробка робочих креслеників деталей за кресленням загального виду [Електронний ресурс]: навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: О.Г.Гетьман, Н.В. Білицька, Г.В. Баскова. – Електронні текстові дані (1файл: 10,474Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 150 с.
4. Петраков Ю.В. Лабораторно-комп'ютерний практикум з теорії різання // Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для вищих навчальних закладів (Лист МОН України №1.4/18-Г-212), Київ, Політехніка, 2006, 190с.
5. Гейчук, В. М. Функціональне проектування верстатів, роботів та машин в Autodesk Inventor. Частина I [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів, які навчаються за спеціальністю «Галузеве машинобудування» / В. М. Гейчук ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 13,39 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 394 с.
6. Технології формоутворення сучасних складнопрофільних деталей [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студентів спеціальності 131 «Прикладна механіка» спеціалізацій «Технології виготовлення літальних апаратів», «Технології машинобудування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Ю. В. Петраков, С. В. Сохань, В. К. Фролов, В. М. Кореньков. – Електронні текстові дані (1 файл: 15,26 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 380 с.
7. David A. Stephenson, John S. Agapiou Metal Cutting Theory and Practice. Third Edition 2016 by Taylor & Francis Group, LLC 932p.
8. Найкращі рішення для обробки. Лінійка необертальних інструментів. Точкарна обробка. Обробка канавок. Різьбонарізання. Відрізання. Метрична версія каталогу 2019. 08/2020 3395080. Member IMC Group ISCAR / www.iscar.com.ua.
9. Найкращі рішення для обробки. Фрезерування. Свердління. Інструментальна оснастка. Метрична версія каталогу 2020-2021. 10/2020 3395081. Member IMC Group ISCAR / www.iscar.com.ua
10. Петраков Ю.В., Мацківський О.С. Моделювання фрезерування кінцевими фрезами. Вісник НТУУ «КПІ». Серія машинобудування №1 (73). 2015.
11. Петраков Ю.В. Розвиток САМ-систем автоматизованого програмування верстатів з ЧПК: Монографія. – Київ, Січкар, 2011. – 220 с.
12. Дубовой В.М. Моделювання та оптимізація системи: підручник / Дубовой В.М., Кветний Р.Н., Михальов О.І., Усова А.В. – Вінниця: ПП «ГД Едельвейс», 2017. – 804с.
13. Васильченко Я.В. Математичне моделювання процесів різання та різальних інструментів. Практикум. ДДМА, Краматорськ, 2019. – 249с.